

---

DakShinamurti Upanishad

—  
—  
दक्षिणामूर्त्युपनिषत्  
—  
—

Document Information



---

Text title : DakShinamurti Upanishad

File name : dakshina\_upan.itx

Category : upanishhat, shiva

Location : doc\_upanishhat

Author : Vedic tradition

Transliterated by : Sunder Hattangadi

Proofread by : Sunder Hattangadi

Description-comments : 49 / 108; Krishna Yajurveda - Shaiva upanishad

Latest update : Mar. 19, 2000

Send corrections to : [sanskrit@cheerful.com](mailto:sanskrit@cheerful.com)

---

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

**Please help to maintain respect for volunteer spirit.**

---

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

---

August 30, 2023

*sanskritdocuments.org*

---

ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತ್ಯುಪನಿಷತ್



ಯನ್ಮೌನವ್ಯಾಖ್ಯಯಾ ಮೌನಿಪಟಲಂ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರತಃ .  
ಮಹಾಮೌನಪದಂ ಯಾತಿ ಸ ಹಿ ಮೇ ಪರಮಾ ಗತಿಃ ..  
ಓಂ ಸಹ ನಾವವತು . ಸಹ ನೌ ಭುನಕ್ತು . ಸಹ ವೀರ್ಯಂ ಕರವಾವಹೈ .  
ತೇಜಸ್ವಿನಾವಧೀತಮಸ್ತು ಮಾ ವಿದ್ವಿಷಾವಹೈ ..  
ಓಂ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ..  
ಓಂ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ್ತೇ ಮಹಾಭಾಂಡೀರವಟಮೂಲೇ ಮಹಾಸತ್ರಾಯ ಸಮೇತಾ  
ಮಹರ್ಷಯಃ ಶೌನಕಾದಯಸ್ತೇ ಹ ಸಮಿತ್ಪಾಣಯಸ್ತತ್ತ್ವ ಜಿಜ್ಞಾಸವೋ  
ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಂ ಚಿರಸಜೀವಿನಮುಪಸಮೇತ್ಯ ಪಪ್ರಚ್ಛುಃ ಕೇನ ತ್ವಂ  
ಚಿರಂ ಜೀವಸಿ ಕೇನ ವಾನಂದಮನುಭವಸೀತಿ . ಪರಮರಹಸ್ಯಶಿವ-  
ತತ್ತ್ವ ಜ್ಞಾನೇನೇತಿ ಸ ಹೋವಾಚ . ಕಿಂ ತತ್ಪರಮರಹಸ್ಯಶಿವತತ್ತ್ವ ಜ್ಞಾನಂ .  
ತತ್ರ ಕೋ ದೇವಃ . ಕೇ ಮಂತ್ರಾಃ . ಕೋ ಜಪಃ . ಕಾ ಮುದ್ರಾ . ಕಾ ನಿಷ್ಠಾ .  
ಕಿಂ ತಜ್ಞಾನಸಾಧನಂ . ಕಃ ಪರಿಕರಃ . ಕೋ ಬಲಿಃ . ಕಃ ಕಾಲಃ .  
ಕಿಂ ತತ್ಸ್ನಾನಮಿತಿ . ಸ ಹೋವಾಚ . ಯೇನ ದಕ್ಷಿಣಾಮುಖಃ ಶಿವೋಽಪರೋಕ್ಷೀಕೃತೋ  
ಭವತಿ ತತ್ಪರಮರಹಸ್ಯಶಿವತತ್ತ್ವ ಜ್ಞಾನಂ . ಯಃ ಸರ್ವೋಪರಮೇ ಕಾಲೇ  
ಸರ್ವಾನಾತ್ಮನ್ಯುಪಸಂಹೃತ್ಯ ಸ್ವಾತ್ಮಾನಂದಸುಖೇ ಮೋದತೇ ಪ್ರಕಾಶತೇ  
ವಾ ಸ ದೇವಃ . ಅತ್ಯೇತೇ ಮಂತ್ರರಹಸ್ಯಶ್ಲೋಕಾ ಭವಂತಿ . ಮೇಧಾ  
ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿಮಂತ್ರಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಋಷಿಃ . ಗಾಯತ್ರೀ ಛಂದಃ .  
ದೇವತಾ ದಕ್ಷಿಣಾಸ್ಯಃ . ಮಂತ್ರೇಣಾಂಗನ್ಯಾಸಃ . ಓಂ ಆದೌ ನಮ ಉಚ್ಚಾರ್ಯ  
ತತೋ ಭಗವತೇ ಪದಂ . ದಕ್ಷಿಣೇತಿ ಪದಂ ಪಶ್ಚಾನ್ಮೂರ್ತಯೇ ಪದಮುದ್ಧರೇತ್ ..

1..  
ಅಸ್ಮಚ್ಛಬ್ದಂ ಚತುರ್ಥ್ಯಂತಂ ಮೇಧಾಂ ಪ್ರಜ್ಞಾಂ ಪದಂ ವದೇತ್ .  
ಸಮುಚ್ಚಾರ್ಯ ತತೋ ವಾಯುಬೀಜಂ ಚೈವ ಚ ತತಃ ಪಠೇತ್ .  
ಅಗ್ನಿಜಾಯಾಂ ತತಸ್ತ್ವೇಷ ಚತುರ್ವಿಂಶಾಕ್ಷರೋ ಮನುಃ .. 2..

ಧ್ಯಾನಂ ..  
ಸ್ವಟಿಕರಜತವರ್ಣಂ ಮೌಕ್ತಿಕೀಮಕ್ಷಮಾಲಾ-  
ಮಮೃತಕಲಶವಿದ್ಯಾಂ ಜ್ಞಾನಮುದ್ರಾಂ ಕರಾಗ್ರೇ .

ದಧತಮುರಗಕಕ್ಷ್ಯಂ ಚಂದ್ರಚೂಡಂ ತ್ರಿನೇತ್ರಂ  
 ವಿದೃತವಿವಿಧಭೂಷಂ ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿಮೀಡೇ .. 3..  
 ಮಂತ್ರೇಣ ನ್ಯಾಸಃ .  
 ಆದೌ ವೇದಾದಿಮುಚ್ಚಾಯ್ ಸ್ವರಾದ್ಯಂ ಸವಿಸರ್ಗಕಂ .  
 ಪಂಚಾರ್ಣಂ ತತ ಉದ್ಧೃತ್ಯ ಅಂತರಂ ಸವಿಸರ್ಗಕಂ .  
 ಅಂತೇ ಸಮುದ್ಧರೇತ್ತಾರಂ ಮನುರೇಷ ನವಾಕ್ಷರಃ .. 4..  
 ಮುದ್ರಾಂ ಭದ್ರಾರ್ಥದಾತ್ರೀಂ ಸ ಪರಶುಹರಿಣಂ ಬಾಹುಭಿರ್ಬಾಹುಮೇಕಂ  
 ಜಾನ್ವಾಸಕ್ತಂ ದಧಾನೋ ಭುಜಗಬಿಲಸಮಾಬದ್ಧಕಕ್ಷ್ಯೋ ವಟಾಧಃ .  
 ಆಸೀನಶ್ಚಂದ್ರಖಂಡಪ್ರತಿಘಟಿತಜಟಾಕ್ಷೀರಗೌರಸ್ತ್ರಿನೇತ್ರೋ  
 ದದ್ಯಾದಾದ್ಯಃ ಶುಕಾದ್ಯೈರ್ಮುನಿಭಿರಭಿವೃತ್ತೋ ಭಾವಶುದ್ಧಿಂ ಭವೋ ನಃ .. 5..  
 ಮಂತ್ರೇಣ ನ್ಯಾಸಃ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿನ್ಯಾಸಃ -  
 ತಾರಂ ಬ್ರೂನಮ ಉಚ್ಚಾಯ್ ಮಾಯಾಂ ವಾಗ್ಭವಮೇವ ಚ .  
 ದಕ್ಷಿಣಾಪದಮುಚ್ಚಾಯ್ ತತಃ ಸ್ಯಾನ್ಮೂರ್ತಯೇ ಪದಂ .. 6..  
 ಜ್ಞಾನಂ ದೇಹಿ ಪದಂ ಪಶ್ಚಾದ್ವಕ್ಷಿಜಾಯಾಂ ತತೋ ನ್ಯಸೇತ್ .  
 ಮನುರಷ್ಟಾದಶಾರ್ಣೋಽಯಂ ಸರ್ವಮಂತ್ರೇಷು ಗೋಪಿತಃ .. 7..  
 ಭಸ್ಮವ್ಯಾಪಾಂಡುರಂಗಃ ಶಶಿಶಕಲಧರೋ ಜ್ಞಾನಮೃದ್ರಾಕ್ಷಮಾಲಾ-  
 ವೀಣಾಪುಸ್ಪೈರ್ವಿರಾಜತ್ಕರಕಮಲಧರೋ ಯೋಗಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮಃ .  
 ವ್ಯಾಖ್ಯಾಪೀಠೇ ನಿಷಣ್ಣೋ ಮುನಿವರನಿಕರೈಃ ಸೇವ್ಯಮಾನಃ ಪ್ರಸನ್ನಃ  
 ಸವ್ಯಾಲಃ ಕೃತ್ತಿವಾಸಾಃ ಸತತಮವತು ನೋ ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿರೀಶಃ .. 8..  
 ಮಂತ್ರೇಣ ನ್ಯಾಸಃ . [ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿನ್ಯಾಸಃ .]  
 ತಾರಂ ಪರಂ ರಮಾಬೀಜಂ ವದೇತ್ಸಾಂಬಶಿವಾಯ ಚ .  
 ತುಭ್ಯಂ ಚಾನಲಜಾಯಾಂ ಮನುದ್ವಾರದಶವರ್ಣಕಃ .. 9..  
 ವೀಣಾಂ ಕರೈಃ ಪುಸ್ತಕಮಕ್ಷಮಾಲಾಂ  
 ಬಿಭ್ರಾಣಮಭಾಭಗಲಂ ವರಾಡ್ಯಂ .  
 ಘಣೀಂದ್ರಕಕ್ಷ್ಯಂ ಮುನಿಭಿಃ ಶುಕಾದ್ಯೈಃ  
 ಸೇವ್ಯಂ ವಟಾಧಃ ಕೃತನೀಡಮೀಡೇ .. 10..  
 ವಿಷ್ಣು ಋಷಿರನುಷ್ಟಪ್ ಛಂಧಃ . ದೇವತಾ ದಕ್ಷಿಣಾಸ್ಯಃ .  
 ಮಂತ್ರೇಣ ನ್ಯಾಸಃ .  
 ತಾರಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ತುಭ್ಯಂ ವಟಪದಂ ತತಃ .  
 ಮೂಲೇತಿ ಪದಮುಚ್ಚಾಯ್ ವಾಸಿನೇ ಪದಮುದ್ಧರೇತ್ .. 11..  
 ಪ್ರಜ್ಞಾಮೇಧಾಪದಂ ಪಶ್ಚಾದಾದಿಸಿದ್ಧಿಂ ತತೋ ವದೇತ್ .

ದಾಯಿನೇ ಪದಮುಚ್ಚಾಯ್ ಮಾಯಿನೇ ನಮ ಉದ್ಧರೇತ್ .. 12..  
 ವಾಗೀಶಾಯ ತತಃ ಪಶ್ಚಾನ್ಮಹಾಜ್ಞಾನಪದಂ ತತಃ .  
 ವಹ್ನಿಜಾಯಾಂ ತತಸ್ತೈಷ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶದ್ವರ್ಣಕೋ ಮನುಃ .  
 ಆನುಷ್ಟುಭೋ ಮಂತ್ರರಾಜಃ ಸರ್ವಮಂತ್ರೋತ್ತಮೋತಮಃ .. 13..  
 ಧ್ಯಾನಂ .  
 ಮುದ್ರಾಪುಸ್ತಕವಹ್ನಿನಾಗವಿಲಸದ್ಬಾಹುಂ ಪ್ರಸನ್ನಾನನಂ  
 ಮುಕ್ತಾಹಾರವಿಭೂಷಣಂ ಶಶಿಕಲಾಭಾಸ್ವತ್ಕಿರೀಟೋಜ್ಜ್ವಲಂ .  
 ಅಜ್ಞಾನಾಪಹಮಾದಿಮಾದಿಮಗಿರಾಮರ್ಥಂ ಭವಾನೀಪತಿಂ  
 ನ್ಯಗ್ರೋಧಾಂತನಿವಾಸಿನಂ ಪರಗುರುಂ ಧ್ಯಾಯಾಮ್ಯಭೀಷ್ಟಾಪ್ತಯೇ .. 14..  
 ಮೌನಮುದ್ರಾ .  
 ಸೋಽಹಮಿತಿ ಯಾವದಾಸ್ಥಿತಿಃ ಸನಿಷ್ಠಾ ಭವತಿ .  
 ತದಭೇದೇನ ಮಂತ್ರಾಮ್ರೇಷನಂ ಜ್ಞಾನಸಾಧನಂ .  
 ಚಿತ್ತೇ ತದೇಕತಾನತಾ ಪರಿಕರಃ . ಅಂಗಚೇಷ್ಟಾಪರ್ಣಂ ಬಲಿಃ .  
 ತ್ರೀಣಿ ಧಾಮಾನಿ ಕಾಲಃ . ದ್ವಾದಶಾಂತಪದಂ ಸ್ಥಾನಮಿತಿ .  
 ತೇ ಹ ಪುನಃ ಶ್ರದ್ಧಧಾನಾಸ್ತಂ ಪ್ರತ್ಯೂಚುಃ .  
 ಕಥಂ ವಾಸ್ಯೋದಯಃ . ಕಿಂ ಸ್ವರೂಪಂ . ಕೋ ವಾಸ್ಯೋಪಾಸಕ ಇತಿ .  
 ಸ ಹೋವಾಚ .  
 ವೈರಾಗ್ಯತೈಲಸಂಪೂರ್ಣೇ ಭಕ್ತಿವರ್ತಿಸಮನ್ವಿತೇ .  
 ಪ್ರಬೋಧಪೂರ್ಣಪಾತ್ರೇ ತು ಜ್ಞಪ್ತಿದೀಪಂ ವಿಲೋಕಯೇತ್ .. 15..  
 ಮೋಹಾಂಧಕಾರೇ ನಿಸಾರೇ ಉದೇತಿ ಸ್ವಯಮೇವ ಹಿ .  
 ವೈರಾಗ್ಯಮರಣಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಜ್ಞಾನಂ ಕೃತ್ವೋತ್ತರಾರಣಿಂ .. 16..  
 ಗಾಢತಾಮಿಸ್ರಸಂಶಾಂತ್ಯೈ ಗೂಢಮರ್ಥಂ ನಿವೇದಯೇತ್ .  
 ಮೋಹಭಾನುಜಸಂಕ್ರಾಂತಂ ವಿವೇಕಾಖ್ಯಂ ಮೃಕಂಡುಜಂ .. 17..  
 ತತ್ತ್ವಾ ವಿಚಾರಪಾಶೇನ ಬದ್ಧಂ ದ್ವೈತಭಯಾತುರಂ .  
 ಉಜ್ಜೀವಯನ್ನಿಜಾನಂದೇ ಸ್ವಸ್ವರೂಪೇಣ ಸಂಸ್ಥಿತಃ .. 18..  
 ಶೇಮುಷೀ ದಕ್ಷಿಣಾ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಸಾ ಯಸ್ಯಾಭೀಕ್ಷಣೇ ಮುಖಂ .  
 ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖಃ ಪ್ರೋಕ್ತಃ ಶಿವೋಽಸೌ ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿಭಿಃ .. 19..  
 ಸರ್ಗಾದಿಕಾಲೇ ಭಗವಾನ್ವಿರಿಂಚಿ-  
 ರುವಾಸ್ಯೈನಂ ಸರ್ಗನಾಮರ್ಥ್ಯಮಾಪ್ಯ .  
 ತುತೋಷ ಚಿತ್ತೇ ವಾಂಛಿತಾರ್ಥಾಂಶ್ಚ ಲಬ್ಧ್ವಾ  
 ಧನ್ಯಃ ಸೋಪಾಸ್ಯೋಪಾಸಕೋ ಭವತಿ ಧಾತಾ .. 20..

ಯ ಇಮಾಂ ಪರಮರಹಸ್ಯಶಿವತತ್ತ್ವವಿದ್ಯಾಮಧೀತೇ ಸ ಸರ್ವಪಾಪೇಭ್ಯೋ  
ಮುಕ್ತೋ ಭವತಿ .

ಯ ಏವಂ ವೇದ ಸ ಕೈವಲ್ಯಮನುಭವತೀತ್ಯುಪನಿಷತ್ ..

ಓಂ ಸಹ ನಾವವತು . ಸಹ ನೌ ಭುನಕ್ತು . ಸಹ ವೀರ್ಯಂ ಕರವಾವಹೈ .

ತೇಜಸ್ವಿನಾವಧೀತಮಸ್ತು ಮಾ ವಿದ್ವಿಷಾವಹೈ ..

ಓಂ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ..

ಇತಿ ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತ್ಯುಪನಿಷತ್ಸಮಾಪ್ತಾ ..

Encoded by Sunder Hattangadi

---

—  
*DakShinamurti Upanishad*

pdf was typeset on August 30, 2023

—

Please send corrections to [sanskrit@cheerful.com](mailto:sanskrit@cheerful.com)

